

Medzinárodné

„Povedzme to jemne: plyn skončil.“

Dr. Werner Hoyer, Prezident Európskej investičnej banky, január 2021¹

Sektor fosílnych palív má najväčší potenciál cieleného znižovania emisií do roku 2030². Znižovanie emisií metánu z ľudskej činnosti všeobecne patrí k jednému z najefektívnejších spôsobov na rapídne spomalenie otepľovania³.

Aby sme splnili záväzok Parížskej dohody neprekročiť otepľenie o 1,5 stupňa Celzia, spotreba fosílného plynu musí celosvetovo klesnúť podľa Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA) približne o tretinu do roku 2030 a takmer úplne do roku 2050⁴, čo korešponduje so záväzkom prijatým na konferencii COP26 v Glasgowe.

Avšak podľa správy Programu OSN pre životné prostredie (UNEP)⁵ je potrebné znížiť emisie metánu o 45 percent. IPCC hovorí o potrebe v rozmedzí 40 – 45%.

Využívanie plynu ako prechodného paliva teda musí mať svoje hranice. Pri posudzovaní dlhodobých projektov, ktoré presahujú odporúčané roky, je nutné tieto skutočnosti zohľadniť.

Podľa odporúčaní IEA by sa mal ukončiť predaj kotlov na plyn do roku 2025⁶. Európska komisia navrhuje zákaz podpory fosílnych kotlov od roku 2027 v návrhu smernice o energetickej hospodárnosti budov⁷.

Európska investičná banka (EIB) podporuje plynové projekty len obmedzene. Kritérium je, aby plynárne emitovali menej ako 250 gCO₂/kWh a EIB plánuje úplne ukončiť podporu plynových projektov do konca roka 2021.

Využívanie plynu je momentálne predmetom diskusií na pôde EÚ v rámci schvaľovania taxonómie a balíka Fit for 55. Európska komisia navrhla ukončiť využívanie plynu na kúrenie do roku 2040. Napriek deklaráciám slovenských politikov bojovať s klimatickou krízou, pozícia Slovenska voči fosílnemu plynu je opačná. Slovensko aktívne presadzuje uznanie fosílného plynu ako zeleného paliva s vyššími limitmi a aj v prvých pozíciách k balíku Fit for 55 aktívne presadzuje jeho vyňatie z obmedzení smerovaných voči všetkým fosílnym zdrojom. Zároveň plánuje použiť európske financovanie z eurofondov aj Plánu obnovy a odolnosti na financovanie plynových kotlov, bez možnosti inej technológie, v podstate v rozpore so spomenutými odporúčaniami na dosiahnutie uhlíkovej neutrality do roku 2050.

1 <https://www.euractiv.com/section/energy-environment/news/gas-is-over-eu-bank-chief-says/>

2 https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/35917/GMA_ES.pdf

3 https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/35917/GMA_ES.pdf

4 <https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050>

5 https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/35917/GMA_ES.pdf

6 International Energy Agency: Net Zero by 2050 – A Roadmap for the Global Energy Sector

7 <https://ec.europa.eu/energy/sites/default/files/proposal-recast-energy-performance-buildings-directive.pdf>